

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

เทศน์ท่านสุดหัวใจ

เมื่อวานไปกราบพ่อแม่ครูจารย์ที่สกลนคร ก่อนจะไปไหนก็กราบท่านเสียก่อน หลักใหญ่อยู่จุดนั้น อธิษฐานของท่านกลายเป็นพระธาตุก็อยู่ที่นั่น เรียกว่าต้นตอใหญ่อยู่ที่นั่น เราจึงต้องไปกราบเสมอ พ่อแม่ครูจารย์มันแหม ซึ่งสุดหัวใจเรานะ สุดหัวใจเลย ไม่มีคำว่าจีตจาง เป่ากระหม่อมเราหมดเลย ทุกอย่างเราอยู่ในนั้นหมด เทศน์ทุกอย่าง เราก็เอาเต็มกำลังของเราเวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วย เราเท่านั้น แนะ เข้ากันปั๊บเลย เราก็พอใจ ถึงจะโง่แสนโง่ ท่านเป็นจอมปราชญ์เราเป็นจอมโง่ก็ตาม เราก็ถวายหมดแล้ว ท่านจะสับจะเขกอะไรก็แล้วแต่

เรียกว่าเราภูมิใจได้ปฏิบัติต่อครูบาอาจารย์องค์ที่เราเทศน์สุดหัวใจ ก็คือหลวงปู่มั่น เทศน์สุดหัวใจนะไม่มีอะไรเหลือเลย เรามอบถวายท่านหมด คิดดูซิเวลาท่านจะเอาเรา ท่านอยู่กุฏิ ตอนเข้ามาแต่เช้าเลย อากาศไข้ของเรามันไข้มาลาเรียมันเป็นตั้งแต่เช้าอยู่แล้ว พอสว่างก็ขึ้นไปหาท่าน ตอนเช้าขึ้นไปทุกวัน ถ้าไม่ขึ้นไปท่านจะถาม ถ้าเราขึ้นไปท่านเห็นแล้วท่านก็ไม่ถาม บางวันเราไม่ขึ้นไปยืนอยู่บันได คอยดูพระเณรเอาของลงมา เพราะของทั้งหลายนั้นเราส่งทั้งนั้น อย่าให้ขัดให้แย้งกัน ใครเคยเอาอะไรลงมาให้อาจารย์นั้นลงมาๆ เราส่งเสียทุกอย่าง

คือที่แรกก็มีแต่เราละ พอเปิดประตูปั๊บเราเข้าก่อนๆ ทุกอย่างจัดออกมาๆ ครั้นต่อมาท่านคงจะคิดเห็นเรื่องพระเณร มีแต่เราทำพระเณรจะไม่ได้ทำ ข้อวัตรปฏิบัติ จะไม่มีพระเณรทั้งหลาย เวลาท่านจะพูดก็ว่า เออ พระที่มีอายุพรรษาพอสมควรแล้ว การประพฤติปฏิบัติก็รู้สึกว่าคุณสมควรแล้วก็ให้เรามีบ้าง ถอยออกไป แล้วให้พระที่ยังไม่เคยทำข้อวัตรปฏิบัติได้ทำบ้าง เดี่ยวจะไม่มีนิสัยติดหัวมันแหลละท่านว่านั่น จากนั้นมาเราก็ถอย ถอยออกไปแล้วก็คอยดูพระเณรเอาของท่านออกมา เราคอยดูๆ

เพราะก่อนที่จะให้ใครเอาของอะไรออกมาเราส่งแล้ว องค์กรนั้นเอาอันนั้นๆ ไม่ให้ก้าวก่ายกัน ใครหยิบอะไรลงมาเราคอยดูๆ บางวันเราก็ขึ้นไป ท่านออกมาปั๊บเราขึ้นไปนั่งอยู่นั้นแล้ว บางวันนะ บางวันเราไม่ขึ้น ถ้าไม่เห็นเราขึ้นสักสองวันท่านถามแล้ว ท่านมหาหมาใหม่ ท่านมหาไปไหน แนะ อย่างนั้นแหละเรื่อย ๆ บอกว่า มาอยู่ข้างล่าง ก็หมดปัญหาไป เป็นอย่างนั้นละ ท่านคอยสังเกตเราตลอดเวลา เกี่ยวข้องกับพระกับเณรเราจะดูทุกอย่าง

ที่หนองผือนี้หนักมากนะเรา เหมือนเป็นบ่อยกกลางบ้านกลางเรือนพระเณร คอยสอดคอยแทรกคอยดูความเรียบร้อย ไม่ให้ระเกะระกะ ถ้าเราอยู่ที่นั่นพระเณรก็

เรียบริ้อยทุกอย่าง เพราะเราสวดเราแทรกตลอดเวลา จะเห็นได้ชัดเวลาเราจะลาท่านไป เทียว ดูอาการท่านไม่ยากให้ไป แต่ท่านเห็นประโยชน์ส่วนใหญ่ของเราคือการภาวนา พอถามถึงเรื่องงานอะไรมีอะไรบ้างไหมเวลานี้ ถ้ามีเราก็จะพาพระเถรจัดทำ ถ้าท่านบอกว่าไม่มี ถ้าไม่มีแล้วก็อยากจะกราบพ่อแม่ครูจารย์ไปภาวนาสักชั่วระยะ หนึ่ง ไปก็บอกว่าชั่วระยะ เท่านั้นแล้วก็นั่งคอยฟัง

ท่านได้โอกาสเมื่อไรท่านก็จะพูดแหละ ถ้าท่านไม่พูดเราก็ไปไม่ได้ แล้วพูด เท่านั้นไม่ซ้ำอีกแหละ นั่นแหละพูดกับจอมปราชญ์เป็นอย่างนั้น ของเล่นเมื่อไร พอท่านทราบจากเราแล้วท่านจะเอาไปคิดอ่านไตร่ตรองเกี่ยวกับพระกับเถรในวัดในวา เพราะเกี่ยวกับเราทั้งหมด พระในวัดเราคอยดูแลสอดส่องตลอดเวลา เวลาเราจะลาท่านไป เทียว เห็นว่าไม่มีธุระอะไรในวัดในวาแล้วก็ว่า อยากจะไปเที่ยวภาวนาสักระยะหนึ่ง บอกระยะไว้ เท่านั้นก็หยุดแหละคอยฟังท่าน เหมือนที่ท่านลืมนิดไปแล้วนะ ท่านเงิบไปเลย ต้องคอยฟัง

ได้โอกาสแล้ว เอ้อ ท่านมหาว่าอยากจะไปเที่ยวภาวนาก็ไปได้แหละ นั่นเปิดแล้วนะ ถ้าท่านไม่พูดเราก็ไปไม่ได้ แล้วไม่พูดซ้ำอีกเลยละ พูดเท่านั้นพอ ถ้าท่านมหาจะไป เทียวก็ได้ละ ท่านว่าอย่างนั้น แล้วจะไปทางไหนละ คิดว่าจะไปทางนั้นทางนี้ ท่านถามว่าไปกี่องค์ ไปองค์เดียว ขึ้นทันทีเลยนะ พอว่าไปองค์เดียวคือพระทั้งหลายเข้าไปหาท่านไปลาท่านมีหลายแบบหลายฉบับที่ท่านต้อนรับพระนะ องค์นี้เข้าไป องค์นั้นเข้าไป เหนอ ตั้งแต่อยู่นี้มันก็ตกรอกหน้าต่อตาให้เห็นอยู่วันยังค่ำคืนยังรุ่ง แล้วออกไปนี้ มันจะไปตกหลุมไหนละ นั่นแสดงว่าท่านไม่ไว้ใจ ไม่ให้ไป ท่านพูดเท่านั้นละ พระเหล่านั้นก็ไม่กล้าไป

เวลาเราไปลาท่าน ท่านไปแบบหนึ่งนะ เพราะท่านเห็นความตั้งใจเรา เราตั้งใจจริง ๆ ทำทุกอย่าง เรียกว่าผาดโผนจนกระทั่งท่านได้รั้งเอาไว้ ๆ ทำอะไรถ้าลงใจแล้วเอาจริง ไม่ได้เหมือนใครนะ ถ้าได้ลงใจแล้วหมดตัวเลย ๆ ชีวิตจิตใจไม่ได้เสียหาย เวลาลาท่านไปเที่ยวพอว่าอย่างนั้นแล้วนั่งไว้เลยละคอยฟังท่าน ถ้าท่านไม่พูดเลยเราก็ไม่พูดซ้ำอีกและไม่ลาอีก ได้โอกาสพอสมควรแล้วท่านว่า เอ้อ เหมือนกับว่าท่านระลึกได้ ความจริงท่านเอาไปคิดหมดแล้ว คิดเกี่ยวกับเรานี้ก็เกี่ยวกับพระกับเถรในวัด เพราะเราดูแลพระเถรทั้งวัดเลย

เอ้อ ที่ท่านมหาอยากจะลาไปเที่ยวไปได้ละ เรียกว่าท่านเปิดทางแล้ว เอ้อ จะไปทางไหนละ คราวนี้คิดว่าจะไปทางนั้น เอ้อ ทางนั้นดี จะไปกี่องค์ละ ไปองค์เดียว ขึ้นทันที เอ้อ ท่านมหาไปองค์เดียว ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ บางองค์ ๆ ขึ้นมานี้ตั้งแต่อยู่ในวัดนี้มันก็ตกรอกให้เห็นทั้งเป็นทั้งกลางวันกลางคืน มันจะออกไปตกหลุมไหนละ ออก

จากนี้ไปแล้วมันจะไปตกหลุมไหนล่ะ ท่านว่า นั่นแสดงว่าไม่ให้ไป สำหรับเราแล้วเปิด เพราะท่านเห็นความตั้งใจเราทุกอย่างไปอยู่กับท่าน เรียกว่าท่านไม่ได้หนักใจก็ไม่ผิด เบาทใจก็ได้ เพราะเราสวดสวดดูหมดพระเณร

ไปอยู่ที่นั่นความเพียรไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย คอยสวดสวดดูพระดูเณรเพื่อความเรียบร้อยสงบเรียบร้อย เพราะทั้งหลายนี้มาอยู่กับท่านท่านไม่ได้นิมนต์มา เรามาแล้วจะทำให้ท่านหนักใจไม่ได้ ไม่สมควรกับผู้ที่มาศึกษา นี่เราคอยสวดคอยแทรกแนะนำสั่งสอนดูต่าว่ากล่าว สุดท้ายพระเณรเลยกลัวเรามากกว่ากลัวท่าน ท่านก็อยู่กุฏิกลัวจริง แต่ท่านไม่ได้ลงมา แต่เรามันออกนั้นเข้านี้สวดแทรกอยู่นั้น เดี่ยวจ้องคั่นนั้น เดี่ยวจ้องคั่นอยู่เรื่อย พระเณรเลยกลัวเรา เป็นอย่างนั้นละ

เพราะฉะนั้นเวลาเราจะไปที่ไหนท่านจึงไม่อยากจะให้ไป คือพระเณรเรียบร้อยถ้าเราอยู่ที่นั่น คงจะเป็นอย่างนั้นเราคิดว่าจะนะ เวลาเราจะลาไปที่ไหนท่านรู้สึกว่าจะขัดข้อง แต่ท่านไม่พูดเราหากู้ จนกระทั่งท่านเปิดโอกาสให้แล้ว ท่านจะเปิดเมื่อไรก็แล้วแต่ท่าน เรากลับเรียนท่านแล้วนี่ บางที เอ้อ ที่ท่านมหาอยากจะไปเที่ยวไปได้ละ นั้นเปิดแล้ว จากนั้นท่านก็พูดแล้วจะไปกองค์ ไปองค์เดียว พอว่าอย่างนั้น เอาท่านมหาไปองค์เดียว ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ ก็เพราะเห็นความตั้งใจ ไม่ได้พูดแบบยกยอตัวเองนะ เราพูดตามหลักความจริง พอว่าเราไปองค์เดียว ท่านขึ้นทันทีเลย เด็ดเฉียบ สายมือไปตามพระเณรที่นั่ง ใครอย่าไปยุ่งท่านนะ ท่านมหาให้ไปองค์เดียว

เหตุที่ท่านรู้ อยู่ในวัดท่านก็รู้อยู่แล้วความตั้งใจของเราเป็นอย่างไร ที่นี้ออกจากวัดไปกลับมานี้หนังห่อกระดูกทุกครั้งเลย มาหาท่านมีแต่หนังห่อกระดูกมา เนื้อไปไหนหมดไม่รู้ นั้นละครมานอย่างหนัก ดูว่าเนื้อไม่มีละ มีแต่หนังห่อกระดูก เป็นร่างมนุษย์เอาหนังหุ้มมาเท่านั้น นั้นละท่านดูท่านก็รู้ เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่ให้ใครไปยุ่งกับเรา เพราะท่านรู้นิสัยเราว่าทำอะไรจริงจังมากทุกอย่าง ถึงท่านรังเออไว้บางทีความเพียรเหมือนกัน ท่านก็ได้รังเออไว้ มันเออจริงเออจัง นี่พูดถึงพ่อแม่ครูจารย์ เราจึงว่าลงหมด ไม่มีอะไรเหลือเลยกับพ่อแม่ครูจารย์มัน ลงหมดเลย สดๆ ร้อนๆ อยู่ในหัวใจตลอดเวลา

เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย ตอนนั้นตอนสำคัญ เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยเราจะพัวพันอยู่ในนั้นเลย ไม่ไปไหน คอยสั่งพระสั่งเณร จะทำอะไรเราเป็นคนสั่งออกมาๆ ให้พระเณรปฏิบัติตามเรา เราอยู่ใกล้ชิดกับท่าน คอยสั่งพระเณร องค์กรไหนให้ทำอะไรๆ เกี่ยวกับท่านเวลาป่วยไข้ เป็นอย่างนั้นละเราจะอยู่กับท่าน เวลาท่านเจ็บมากเข้าจริงๆ แล้วเราจะอยู่ในมุ้งกับท่านเลย กลางคืนอยู่ในมุ้งเลย อยู่กับท่านสองต่อสองเท่านั้นแหละ พระเณรนั่งล้อมอยู่นอกมุ้งเต็มไปหมดนั้นละ พอเรายื่นอะไรออกไปพระเณรจะจับปู้ๆ

การถ่ายหนังถ่ายเบาเราไม่ให้ใครเห็น เราเป็นคนจัดการเองหมดเลย ถ่ายหนังถ่ายเบาก็มีกระป๋องสำหรับถ่าย เราเองเป็นคนปฏิบัติต่ออวัยวะของท่าน จะไม่ยอมให้ใครเห็นเลย เพราะเรารักเราสงวนเราเทิดทูน เป็นเราเท่านั้นที่จะเห็นอวัยวะของท่าน ส่วนใดก็ตาม นอกนั้นเห็นไม่ได้เลย เพราะความรักความสงวนท่าน เราจะเป็นคนจัดการเสร็จแล้วยื่นออกมาๆ ถ่ายเบาก็ตามถ่ายหนังก็ตามเราจะทำเลย แต่ก่อนไม่มีถุงพลาสติก เราเอามือกอบเลย เวลาท่านถ่ายออกมาเรากอบรอรับใส่กระโถนปั๊บ เสร็จเรียบร้อยทำความสะอาดเรียบร้อยหมด แล้วก็ยื่นออกไปให้พระให้เณร ไม่ให้ใครเข้าไปเห็นอวัยวะท่าน เราเทิดทูนขนาดนั้นละ มีแต่เราเท่านั้นเห็นอวัยวะท่านทุกสัปดาห์ทุกส่วนเราคนเดียว เราก็อธิษฐานกับอวัยวะท่าน

นั่นละเราทำอย่างนั้น เราเทิดทูนท่านสุดหัวใจทุกอย่าง ทีนี้เวลาท่านมรณภาพไปแล้วนี่สด ๆ ร้อน ๆ อยู่นะ ทุกอย่างท่านเป่ากระหม่อมเราหมดเลยหลวงปู่มัน ท่านเป็นผู้เป่ากระหม่อมความรู้ตั้งแต่ ก.ไก่ ก.กา เรื่อยมาจนกระทั่งวาระสุดท้ายท่านจากไป เราก็อำนาจเต็มความสามารถของเรา เราจึงพอใจเทิดทูนสุดหัวใจพ่อแม่ครูจารย์มัน เทิดทูนสุดหัวใจ เรียกว่าไม่มีอะไรเหลืออยู่เลย มอบหมดเลย หากครูบาอาจารย์อย่างนี้หาไม่ได้แล้วนะ เท่าที่เราผ่านครูบาอาจารย์ทั้งหลายมา จะว่าเราเป็นนักล่าอาจารย์ก็ไม่ผิด ไปหาครูบาอาจารย์องค์นี้สังเกตสังเกตเต็มเหนียว แล้วก็ไปไป พอไปหาพ่อแม่ครูจารย์ ตั้งแต่ไปแล้วจนกระทั่งวันท่านมรณภาพไม่ไปไหนเลย

เราก็ได้ปฏิบัติท่านเต็มกำลังของเรา ทั้งที่โง่เขลา ท่านจอมปราชญ์เราจอมโง่ เราถวายท่านหมดแล้ว ท่านจะว่าอะไรสังเกตอะไรเราหมดแล้ว จนกระทั่งท่านมรณภาพจากไป ไม่ลืมนะ ดูลมหายใจจนกระทั่งวาระสุดท้าย ดู จ้อเลย ท่านไปอย่างละเอียดลออมาก เวลาท่านจะนิพพานสมชื่อสมนามจริง ๆ วาระของท่านที่ท่านจะนิพพานได้ดูอาการของท่าน ดูตลอดนะ จนกระทั่งวาระสุดท้ายลมหายใจท่านสิ้น ไม่ทราบวี่ว้ายไปเมื่อไรไม่รู้แน่ คือละเอียดลงไป ละเอียดลงๆ ลมหายใจที่แรกก็หายใจปลา หายใจแล้วค่อยละเอียดลงๆ ลงจนไม่ทราบเลยว่าท่านสิ้นเมื่อไร ความละเอียดลมหายใจของท่านไม่รู้แน่

เห็นว่าจ้ออยู่นาน ท่านเจ้าคุณอุปชฌาย์นี่ละ ท่านเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่มันเรา ดูเห็นว่าไม่ได้การแล้ว เหนอ ไม่ใช่ท่านสิ้นแล้วหรือ เลยเอานาฬิกามาดูตีสอง ๒๓ นาที ดูต้นเดาเฉยๆ นะ ไม่ได้เห็นวาระของท่านขณะที่ท่านสิ้นลมจริงๆ ไม่รู้ นั่นละละเอียดขนาดนั้น ลมหายใจตั้งแต่หายใจปลานะ หายใจค่อยละเอียดลงๆ ละเอียดๆ จนหมดไม่รู้เลย พ่อแม่ครูจารย์มรณภาพเราเห็นด้วยตาของเรา น้ำตานี้ฟังเลยนะ ก็พ่อแม่ครูจารย์ แหม น้ำตาฟังเลยนะเรา มันบอกว่าหมดที่ฟังความหมายว่าอย่างนั้น ทั้งบุญทั้ง

คุณท่านอยู่ในนี้หมดเลย แล้ววาระนี้เป็นวาระที่ท่านจะจากไป ทั้งเช้าทั้งสายทั้งบ่ายทั้งเย็นตลอดเวลาเราขึ้นมาหาท่าน เพราะตอนนั้นธรรมะนี้หัวใจเรามันหมุนเป็นธรรมจักร มันไม่ได้อยู่นะ

จึงได้บอกว่าคุณเพียบทางธาตุขันธ์ เราเพียบทางด้านจิตใจ ทางธาตุขันธ์ก็อ่อนลงๆ ธาตุขันธ์ท่าน ทางหัวใจเรากับกิเลสมันก็พืดกันตลอดเวลา บางคืนไม่ได้นอนตลอดรุ่งเลย ต่างคนต่างเพียบ เราเพียบทางด้านจิตใจ แต่ก็สละ เหมือนไม่มีงานอะไรนะเวลาอยู่กับท่านทำงาน แต่จิตกับกิเลสมันพืดกันมันก็พืดอยู่ภายใน งานก็ทำไปๆ นี้ละกิเลสกับธรรมเวลามันแก้กันโดยอัตโนมัติ มันเป็นเองนะ ไม่ได้บังคับ มันหากเป็นของมันหมุนอยู่ภายใน ทางเราทำงานเราก็ทำไปทางนี้ก็หมุนอยู่ภายใน นี้ละที่ธรรมะทำงานฆ่ากิเลส เหมือนกิเลสมันทำงานฆ่าอรรถฆ่าธรรมในหัวใจสัตว์โลกมันก็เป็นของมันอย่างนั้น แต่เวลาธรรมะมีกำลังแล้วมันก็เป็นอย่างนั้นอีกเหมือนกัน

ท่านมรณภาพแล้วหมดเลย น้ำตาพึ่งเลยเรา หมดแล้วที่พึ่งของเรา เข้าหาท่าน ตอนเช้าตอนสายตอนบ่ายตอนเย็น ท่านไม่เคยว่าเลยละกับเรา ไม่มีที่ท่านจะว่าคำนั้น คำนี้ต่อเรา ตั้งแต่ไปอยู่กับท่านมาจนกระทั่งท่านมรณภาพท่านไม่เคยดูเรา ไม่เคยว่าทำไมทำอย่างนั้น ทำไมทำอย่างนี้ เวลาปฏิบัติต่อท่านผิดพลาดไปอย่างนี้ไม่เคยมีนะจนกระทั่งวาระสุดท้าย นี้ละที่มันน้ำตาพึ่ง คุณของท่านอยู่ในนี้หมดอยู่ในหัวใจเรา พอท่านสิ้นลงแล้วเลยนั่งอยู่นั้นนะ นั่งรำพึง นั่งเหมือนหัวตอ นะแต่จิตมันหมุนของมัน

เออ ธรรมะเวลานี้เป็นธรรมะเข้าด้ายเข้าเข็ม ใครจะมาสอนเราสู่มสู่มห้าไม่ได้ นอกจากพ่อแม่ครูจารย์มันเท่านั้น พอขึ้นไปท่านนอนอยู่ก็ตามนะ ไม่เคยมีที่ว่าท่านห้ามเราหรือตำหนิเรา ว่าขึ้นมาหาอะไร ไม่เคยมี ท่านนอนอยู่องค์เดียว ขึ้นปึบๆ กราบที่เท้าท่าน เราก็อกราบแล้วว่าท่านไม่ได้หลับ ท่านนอนสงบเฉยๆ เราขึ้นไปก็กราบเรียนให้ท่านฟัง ท่านฟังท่านก็นอนนิ่ง จิตของเราเป็นอย่างนั้นๆ เวลานี้ เพราะจิตอันนี้เป็นจิตสติปัญญาอัตโนมัติพืดกับกิเลสไม่มีเวล่ำเวลา ใครมาแก้สู่มสู่มห้าไม่ได้ ต้องเป็นช้างประจำควาญ ประจำควาญจริงๆ

ทีนี้พอเราพูดจบลงแล้วนี่ ท่านนอนอยู่นะ แทนที่ท่านจะนอนพูดกับเราไม่นะ เวลาท่านลุกนี้แต่ก่อนได้พุงนะ เวลาท่านลุกขึ้นจะตอบธรรมะเราปึบปึบ นั้นเห็นไหมล่ะพลังจิตพลังเมตตา ปึบปึบนั่น เออ ฟังนะ คือเรากราบถวายหมดแล้วที่เป็นข้อข้องใจท่านก็ว่า เออ ฟัง ท่านก็ใส่เปรี้ยวๆๆ เข้าใจหรือยัง ถ้าเรายังนั่งอยู่ท่านย้ำอีกนะ คือนิ่งนั้นแสดงว่ายังไม่เข้าใจนัก แต่พอเราเข้าใจแล้วเรากราบท่านปึบๆ ท่านก็ล้มตมนอนเลย บางวันถึงสองครั้งสามครั้งก็มี

ท่านไม่เคยคัดค้านไม่เคยดูเคยตำเรที่ขึ้นหาท่าน เพราะท่านเห็นหัวใจเราในตอนนั้นจะไม่ฟังเสียงใคร หัวใจเราอยู่กับท่านเท่านั้น เพราะฉะนั้นเวลาท่านจะพูดท่านจึงบ๊อบทันทีเลย พอจบแล้วเรากลับบ๊อบ ๆ ท่านล้มนอนบ๊อบไปเลย ไปหาท่านเวลาไหนไม่เคยมีที่ท่านจะห้ามเราหรือดูเรา ไม่มี เพราะท่านรู้ความจำเป็นของเรา เวลาจิตกับธรรมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้วเป็นอย่างนั้น มันจะหมุนของมันตลอดเวลา แล้วใครมาแกก็แกไม่ได้ ถ้าแกไม่ถูกช่องถูกทางมันดูถูกเอา ทื่อ ความรู้ขนาดนี้มาแกเราได้นั้นมันจะดูถูก นอกจากไม่ได้รับประโยชน์อะไรแล้วยังดูถูกอีก

แต่สำหรับท่านผู้ที่ผ่านไปแล้วพอเราเล่าถวายบ๊อบ ๆ ใส่บ๊อบ ๆ อันนี้ตลกฟัง ๆ เลยเข้าใจหรือยัง ถ้ายังไม่สนิทใจเราก็นิ่ง ท่านซ้ำอีก พอเราสนิทใจแล้วกลับบ๊อบท่านล้มนอนลงเลย เป็นอย่างนั้นแหละ ถ้าเข้าใจแล้วก็กราบเป็นการแสดงชัดเจนว่าเข้าใจแล้วเข้าใจปัญหาที่ท่านที่ตอบมา ท่านก็นอนบ๊อบ การเมตตาสงสารทางด้านอรรถธรรมนี้ท่านจะหนักขนาดไหนก็ตาม เราก็นั่งของเราเต็มทีในหัวใจนะ ท่านเห็นใจเรามากกว่าเห็นใจท่าน เห็นธาตุชั้นที่ท่านไม่ได้มากเท่าเรา พอเราขึ้นไปกราบเรียนท่านท่านจะลุกบ๊อบบ๊อบธรรมดาได้พุงนะ เวลาท่านลุกขึ้นมาตอบธรรมะกับเราไม่ได้พุง ใส่บ๊อบ ๆ เลย

นี่ละสุดขีดพ่อแม่ครูจารย์มั่นที่แก่ธรรมะเรา ปัญหาเรา ขึ้นไปนี่พอกราบเรียนจบแล้วนั่งเลย ท่านบ๊อบขึ้นมาเลย ใส่บ๊อบ ๆ ฟังนะ นั่นอย่างหนึ่ง เอา ฟัง ใส่บ๊อบ ๆ เข้าใจหรือยัง ถ้าเรายังนั่งอยู่ท่านซ้ำอีก ๆ พอเราเข้าใจแล้วกราบเลย ท่านรู้แล้วว่าเราเข้าใจ ท่านล้มนอน ที่ท่านจะห้ามว่า มาทำไมเรากำลังลำบากลำบากไม่เคยมี ไม่ทราบเป็นอย่างไรมันอะไรพูดไม่ถูกนะ ท่านไม่เคย กับเราแล้วท่านไม่เคยว่า เคยห้าม เคยดู เคยตำ ว่าขึ้นมาทำไมอะไรอย่างนี้ไม่เคยมี จะเวลาไหนหนักเบาขนาดไหนในธาตุชั้นเราขึ้นไปไม่มีเลยแหละกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น เป็นอย่างนั้นนะ เราจึงได้เทิดทูนสุดหัวใจ

นี่ท่านก็ล่วงไปแล้วดูเหมือน ๕๗ ปีแล้ว เดือนพฤศจิกายน วันที่ ๑๒ ท่านล่วงไปวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เราก็นั่งนั่นละเวทีหลังวัดดอยธรรมเจดีย์ เดือนพฤษภาคม ตั้งแต่วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ พอท่านผ่านไปเราก็นั่งวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ปี ๕๒ ท่านผ่านนะ เราไปผ่าน ๕๓ เราลืมเมื่อไร ไม่ลืม ธรรมะประเภทนี้เป็นธรรมะอัศจรรย์มากทีเดียว ไม่ใช่ธรรมะธรรมดา เป็นธรรมะอัศจรรย์ เพราะฉะนั้นจึงไม่มีลืม ไม่มีคำว่าจิตว่าง เสมอแนวกับพ่อแม่ครูจารย์มั่น สด ๆ ร้อน ๆ ตลอดเวลา พอมองเห็นท่านบ๊อบจิตมั่นเป็นแล้วนะ

เราเผล่ออกมามองเห็นรูปใหญ่ ๆ ท่านนะ ไม่เคยคำว่าชินไม่มี พอมองเห็นบ๊อบน้อมบ๊อบเลย เป็นอยู่ภายในนะ น้อมบ๊อบทันทีเลย นี่เห็นท่านยืนอยู่ เราเผลอมานี่ เผลอมาทางไหนก็ตาม พอมองเห็นบ๊อบมันจะลงโดยหลักธรรมชาติ น้อมบ๊อบเลย น้อมกราบไหว้

บูชามหาคุณของท่านที่อยู่บนกระหม่อมของเราพุทง่ายๆ จึงไม่มีคำว่าจิตว่างพ่อแม่
ครูจารย์มันนี่ เวลามรณภาพไปแล้วอัฐิของท่านก็กลายเป็นพระธาตุ ไม่นานนะปู่ป้า
เป็นเลย เพราะท่านผ่านมานานแล้ว ตั้งแต่พรรษาเท่าไรนาท่านผ่าน ท่านก็บอก
หมดแล้วละ พรรษา ๒๒ อยู่วัดถ้ำสาริกา อันนั้นเป็นวันท่านเริ่มที่แรก ที่ว่าจิตของท่าน
สว่างจำครอบครัวโลกธาตุ มีผีใหญ่แบกตะบองเหล็กมา จะมาตีท่าน นั้นจิตของท่านลง
เต็มที่ จากนั้นมาแล้วท่านก็ผ่าน แต่ปีท่านผ่านไม่ทราบว่าเป็นพรรษาเท่าไร ผ่านพ้นพุท
ง่ายๆ

นี่ละการปฏิบัติธรรม ธรรมเหมือนแร่ธาตุต่างๆ มีอยู่ใต้พื้นดิน เดินเหยียบย่ำไป
มาอยู่อย่างนั้น เอาของสกปรกโสภณ มีขี้ฝุ่นขี้ฟอยกลบไว้เหยียบไปเหยียบมา แร่ธาตุที่
เลิศเลออยู่ภายใต้ เหยียบไปเหยียบมาอยู่นั้นละ นี่ละธรรมแท้ก็เลิศทับไว้ๆ ธรรมแท้ที่อยู่
ภายใน เวลาที่มีผู้ซัดคั้นขึ้นมาก็ขึ้นมาๆ ที่ว่าสว่างจ้า พระพุทธเจ้าตรัสรู้ สว่างทั้งหลาย
บรรลุมรรคหรือตรัสรู้ธรรม มีแต่แร่ธาตุเลิศเลอขึ้นเต็มหัวใจท่านๆ ถ้าผู้ตั้งใจปฏิบัติก็
ได้อย่างนั้น ถ้าไม่ตั้งใจก็มานอนเฝ้ากระดูกเฉยๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร

นี่เราพูดเต็มเม็ดเต็มหน่วย เพราะเราจนจะตายแล้วเก็บไว้ๆ ทำไม ถ้าควรจะเป็น
ประโยชน์ก็เอาออกๆ ตามที่จะเป็นประโยชน์ ถ้าไม่เป็นประโยชน์ก็หูหนวกตาบอด
ไปเสีย เขาเป็นอะไรเราก็เป็น เขาหูหนวกเราก็หูหนวก เขาบอดเราก็บอดไปเสีย ถ้าที่ไหน
ที่ควรจะแยบออกเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ามาเกี่ยวข้องสัมผัสสัมพันธ์กันก็แยบออกๆ ถ้าที่
ไหนที่สมควรที่จะทุ่มเลยมันเป็นเองนะในจิต มันจะพุ่งของมันออกเลย ถึงเวลาที่จะ
ออกแล้วไม่มีเหลือในใจ พุ่งเลย ถ้าไม่ใช่เวลาจะออกดิ่งก็ไม่ออก หูหนวกตาบอดไป
อย่างนั้น คือธรรมแท้ท่านไม่มีผาดโผนโจนทะยาน ไม่มีความอยากอันเป็นเรื่องของ
กิเลส เป็นเรื่องของธรรม ถ้าว่าอยากก็เป็นเมตตาไปเสีย ถึงกาลเวลาที่จะออกออกทันที
เลย เมื่อไม่เหมาะสมกับกาลที่จะออกก็อยู่เฉยๆ อย่างนั้นละ

เราบวชมาคราวนี้ก็ได้ทำประโยชน์ให้โลกเต็มกำลังความสามารถของเรา อย่างที่
น้องลูกหลานทั้งหลายเห็น เราก็ไม่เคยคิดว่าเราจะได้ช่วยโลกมาขนาดนี้ ไม่เคยคิด ก็มี
แต่หมุนตัวตลอด เวลาออกประกอบทำความพากเพียรนี้เป็นเราคนเดียว ผ้าขี้ริ้วห่อ
มูตรห่อคูถก็คือเรา อยู่ในป่าในเขาอดอยากขาดแคลน ทุกข์ยากลำบากขนาดไหนไม่ถือ
เป็นประมาณ แต่ถือธรรมคือมรรคผลนิพพานที่จะน้อมเข้ามาให้ครองหัวใจๆ ให้ได้
อันนี้รุนแรงตลอด ทุกข์ยากลำบากขนาดไหนไม่เห็นสำคัญยิ่งกว่ากับพระนิพพาน จิตใจ
มันคว่ำพระนิพพานหุดหวัดๆ นั้นไม่ลืมนะ อันนี้หนักมาก

ธาตุชั้นธจะอ่อนแอสขนาดไหนจิตนี้ไม่อ่อน คว่ำพระนิพพาน เรียกว่าคว่ำผิดคว่ำ
ถูกๆ เพราะฉะนั้นบางวันจึงไม่ได้นอน กลางคืนตลอดรุ่งไม่ได้นอน นอนไม่หลับ

กลางวันมันจะไม่หลับอีก เพราะมันห่มของมันเพื่อพระนิพพาน เหมือนว่าพระนิพพานชั่วเอื้อม ๆ เลยจับผิดจับถูก ๆ มันก็ห่มของมัน เลยลืมหลับลืมนอน นี่ละถึงกาลที่จะไปแล้วไม่อยู่นะ เอาอะไรมาไว้สามโลกธาตุไม่อยู่ จะเอาอะไรมาผูกมัดไว้ให้จิตดวงนี้พราวจากมรรคผลนิพพานไม่พราวไม่อยู่ ผิง ๆ เลย

นี่ละที่ว่าพระยสกุลบุตร พ่อแม่มีลูกคนเดียว พระยสกุลบุตร สมบัติเงินทองกองพะเนินเทินทึก ลูกบอกว่าที่นี้วุ่นวายที่นี้ขัดข้อง ที่อยู่ไม่สะดวกสบาย ไม่สะดวกสบายอะไรกองเงินกองทองเรากองเท่าภูเขาเนี่ย ทำไมว่าไม่สะดวกสบาย ไม่มีอะไรที่วุ่นวายขาดแคลน โอ๊ย อันนี้บอกพร้อม อันนี้เครื่องวุ่นวาย แน่ะ บอกว่าอันนี้เครื่องวุ่นวาย จิตจะไป คือจะออกจากนี้ไปเสียจะไม่วุ่นวาย เพื่อพระนิพพาน พอไปก็บ่นไปตามทาง พอไปถึงสำนักพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงเดินจงกรมอยู่ เอ้อ ๆ มานีเยส มานีที่นี้ไม่วุ่นไม่ขุ่นมัวไม่วุ่นวาย เอา ๆ มานี ๆ นั้นเห็นไหมละ พระองค์ทรงรับทันทีเลย

เมื่อถึงกาลแล้วมันอยู่ไม่ได้ละ จะเอาอะไรมาหลอกไม่ได้ สมบัติเงินทองข้าวของทั้งหลายในสามโลกธาตุไม่มีความหมาย ธรรมแยบขึ้นในหัวใจเท่านั้น อันนี้จะมีความหมายอันใหญ่หลวงขึ้นมาทันที แล้วจากนั้นก็จางเข้ามาจิตเข้ามาจางเข้ามา ทางนี้จะดูตื้นตื้นเรื่อย ๆ ยิ่งปรากฏขึ้นในใจมากเท่าไรยิ่งปล่อยเข้ามา ๆ นั้นละจิต ธรรมถ้าลงได้สัมผัสแล้วเลิศเลยยิ่งกว่าสิ่งทั้งหลายมากมายนะ เพียงเริ่มได้ปรากฏจิตสงบเย็นใจ วันนั้นทั้งวันไม่ลืมนะ แต่สมบัติเงินทองไม่ได้คิดอะไรกับมันนัก ส่วนจิตใจกับความสงบเย็นอันอัศจรรย์ในขณะที่จิตรวมไปนั้นคิดทั้งวัน เป็นอารมณ์ทั้งวัน แล้วยิ่งได้มากกว่านี้ยิ่งห่มเลย นั้นละธรรมเลิศขนาดไหน ให้พากันพาทำบ้างซิ

มองดูแต่อันนั้นดีอันนี้ดี ๆ เจ้าของเลวไม่ดู มองดูหัวใจนี้ตัวมันเลวมันวิ่งกับสิ่งนั้นสิ่งนี้ อันนั้นก็ดีอันนั้นลมนอันนี้ไฟ อันนั้นแร่ธาตุต่างๆ มันประเสริฐประโสอะไร เหมือนกับธรรมธาตุละ ธรรมธาตุนี้เลิศเลอ ถ้าลงได้เข้านี้บิบบมันจะเริ่มปล่อยข้างนอกปล่อยเข้ามาเรื่อยเลย ทางนี้หนักแน่นเข้าไปปล่อยเข้าไป ทางนี้เต็มทีปล่อยหมดไม่มีเสียตายอะไรในโลก ให้มันเห็นอยู่ในหัวใจซินะ ถ้าเห็นอยู่ในหัวใจมันเต็มเม็ดเต็มหน่วยการพูด พูดทุกอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ใครจะเชื่อไม่เชื่อก็ตามไม่ได้สนใจกับใคร อันนี้มีรสมีชาติมันเป็นอยู่ในหัวใจ ใครเชื่อไม่เชื่อไม่สำคัญ ยิ่งกว่าความแนในหัวใจ ความเลิศเลออยู่ในหัวใจ แสดงมาเป็นฤทธิ์เป็นเดชทั้งนั้นละ เอาละนะหยุด สายแล้ว

วันนี้วันที่ ๒ วันจันทร์ไปตามโรงพยาบาลได้ ถ้าวันเสาร์วันอาทิตย์ส่วนมากมักไปตามวัด วันจันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ไปตามโรงพยาบาล ไปแต่ละโรงมอบของให้เต็มรถนะ ทุกวัน มันก็แปลกเหมือนกันนะ ของในโกดังไม่ทราบมาจากไหน ขนมาเต็ม ๆ แล้วไม่กี่วันละ ๒-๓ วันหมด ๆ มาอีกเต็มอีก ๆ ขนออกอยู่ตลอดเวลาอย่างนี้

เต็มในนั้น ลักเตี้ยวหมด ขนออก ทางนั้นมาทางนี้มาโรงพยาบาล โรงพยาบาลมาหมด เฉพาะภาคอีสานมากกว่าเพื่อนโรงพยาบาลที่มา ภาคอื่นก็มาแต่ห่างนะ ภาคอีสานมา มากก็เต็มรถๆ พระท่านจัดให้เรียบร้อยเสมอกันหมด ไม่ให้มีคำว่าลำเอียง คือให้ เสมอ ให้พริกก็เสมอพริกไหนก็เสมอ ถ้าพริกธรรมดานี้ก็ในเขต เช่นอย่างตั้งแต่อุตรดิตถ์ เข้ามานี้เป็นธรรมดา โคราชเข้ามานี้ ยโสธร อุบล เข้ามานี้เป็นธรรมดา พอแยกจากนี้ ออกไป ยโสธรออกไป โคราชออกไป อุตรดิตถ์ออกไปนี้เป็นพิเศษทั้งนั้น ออกไปไกล เท่าไรยังพิเศษ ฟาดเต็มรถ นี้ให้เต็มอยู่นะ

แล้วมันก็มาของมันเต็ม ที่โกดังเราเต็ม แล้วก็ป้มน้ำมัน เตียนี่มีป้มน้ำมันแล้ว นะ รถคันไหนๆ มาเอาของที่โกดังเรา พอเอาให้เสร็จแล้วก็ให้ไปเติมน้ำมันๆ ไม่ว่าจะมา ไกลมาไกลเต็มเต็มถึงๆ หมดเลย ป้มน้ำมันเราก็มี่ เป็นอย่างนั้น แล้วโกดังก็มีสำหรับ รับของไป.เราทำอย่างนั้นเราพอใจ เพราะทำด้วยความเมตตา จึงไม่เคยคำนึงว่ามัน หมดมันยังอะไรไม่มี มีเท่าไรทุ่มลงๆ เรื่อย

พอพูดนี้เราก็ระลึกถึงพระสิวลี ท่านเป็นเอตทัคคะ เลิศเลอทางมือติเรกลามาก ในบรรดาสาวกทั้งหมด ยกเว้นพระพุทธเจ้าเสีย พระสิวลีเป็นที่หนึ่ง ไปที่ไหน อดิเรกลาก จตุปัจจัยไทยทานเคลื่อนไปหมดเลย เป็นยังงี้ถึงเป็นอย่างนั้น พระพุทธเจ้า ทรงรื้ออดีตให้ฟัง โหย การทำบุญให้ท่านเธอเปิดอ้าไว้เลยเชียว ตั้งแต่เป็นภพใดชาติใด ก็ตาม เป็นฆราวาสเป็นโยม แม้แต่เป็นสัตว์เธอก็เสียสละเพื่อเพื่อนฝูงว้างนั้นนะ คือเป็น สัตว์เป็นหัวหน้าสัตว์ เป็นนักเสียสละ ให้หมู่เพื่อนได้กิน เจ้าของอดยอม นี่ละนิสัยท่าน เป็นมาตั้งแต่โน้น

เป็นสัตว์ท่านก็ยอมเสียสละ ท่านเป็นหัวหน้าสัตว์ท่านยอมอด บรรดาลูกน้องให้อิม ให้ท่านยอมอด มาเป็นมนุษย์เป็นหัวหน้าคนก็เหมือนกัน ไปที่ไหนท่านเสียสละๆ สุดทำอยู่เฉยๆ ท่านไม่มีธุระอะไรเขาก็เชิญไปเป็นประธานในงานของเขาแต่ละงานๆ ไปเป็นหัวหน้าๆ การเสียสละของท่านยกเป็นที่หนึ่งเลย เพราะฉะนั้นท่านไปที่ไหนมาที่ ไหน ก็ผลบุญของท่านนั้นแหละที่ทำไว้แล้วมันไหลอย่างว่า.นั่นท่านบอก พระพุทธเจ้า เสียเองเป็นคนเล่าเรื่องอดีตชาติของท่านเป็นมาอย่างไร เป็นมาอย่างนี้ ท่านเป็นนัก เสียสละ

ทีนี้เวลามาบวชเป็นพระครั้งสุดท้ายนี้ ยกเอตทัคคะเลิศในอดิเรกลาก ไปไหน ไหลจตุปัจจัยไทยทาน ประชาชนญาติโยมอดอยากขาดแคลนที่ไหนก็ตามไม่อด ถ้าพระ สิวลีไปที่ไหนไม่อด อำนาจบุญกุศลของท่าน ท่านหวังเหนี่ยวจิตใจของคนให้มาเองๆ นั้นละเป็นอย่างนั้น ก็คิดดูซิที่จะไปเยี่ยมพระเรวัตตะ พระเรวัตตะเป็นน้องชายของพระ สารีบุตร เป็นพระอรหันต์ชอบอยู่ในป่า พระพุทธเจ้ารับสั่งว่า เอ้อ วันนี้เราไปเยี่ยม

พระเรวัตตะอยู่ในป่านะ อู๊ย จะไปได้ยังไงพระเรวัตตะอยู่ในป่าในเขาไม่มีอะไรที่จะอยู่ จะกิน เอ้า เราก็เอาพระสีวลีไปด้วยซิ พระพุทธเจ้าเพื่อจะยกลูกศิษย์ท่านขึ้นเข้าใจไหม สาวกของท่าน ใครจะเป็นเอกยิ่งกว่าศาสดา ตอนนั้นไม่ฟังนะศาสดา ยกให้พระสีวลี เรา ต้องเอาพระสีวลีเราไปซิ ไปไหนไม่อดอยากละ

ก็เป็นจริง ๆ ไม่จริงยังไงก็พระพุทธเจ้าครอบไว้นั้นด้วย เข้าใจไหม แต่ท่านไม่ยก ท่านนะ ท่านยกพระสีวลี เอาพระสีวลีไปด้วยซิ ไม่อดถ้าพระสีวลีไปไหนไม่อด ส่วน ศาสดาที่เสด็จนำหน้าไม่พูดถึงนะ ปิดพระองค์ออก ยกพระสีวลีขึ้น ๆ แล้วใครจะเลิศ เลอยิ่งกว่าศาสดา อำนาจของศาสดาไป สีวลีก็เป็นที่สอง ไปด้วยกันมันก็อีกทีทีละซิ ใช ไหมละ แต่ท่านไม่ยกท่าน ท่านยกพระสีวลี อดอยาก เอ้า ก็เอาพระสีวลีไปซิ เอาตถาคต ไปไม่พูด ตถาคตไปไหนจะว่าไง การทำบุญให้ท่านใครจะเลิศเลอยิ่งกว่าศาสดาองค์เอก ถ้าพูดถึงการเสียสละ

พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์เป็นนักเสียสละ ทุกสิ่งทุกอย่างหมดเนื้อหมดตัว ตลอดมากกว่าจะได้เป็นศาสดา นี้พระองค์ไม่ยกขึ้น ยกพระสีวลีขึ้น เห็นไหมเวลาท่านจะ ยกลูกศิษย์ของท่านท่านยกขึ้น เอาละพอ ถ้าเทศน์แล้วจบไม่เป็น มันจบไม่เป็น ขึ้นชั้นนี้ แล้วขึ้นชั้นนั้นเรื่อย พระสีวลีมีอติเรกลาภมาก ยกเป็นเอตทัคคะในบรรดาสาวก ทั้งหลาย พระโสณะยกให้เป็นทางความเพียรกล้า เติบงกรมจนฝ่าเท้าแตก นั้นท่าน ยกขึ้น แล้วพระสารีบุตรยกทางปัญญา พระโมคคัลลาน์ยกทางฤทธาศักดานุภาพ ยก พระอานนท์เป็นพระพหูสูต ยกครอบไปหมดเลย อย่างนั้นละ สาวกแต่ละองค์ ๆ ๘๐ องค์ ยกให้เลิศคนละทาง ๆ ๆ ไปเลย ให้พร

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

และเครือข่ายทั่วประเทศ